

og en Nat og endnu en Dag og sad nu her, forstumlede af den lange Rejse, underligt fremmede for sig selv i de fremmede Omgivelser. De havde deres Hjem ovre i Jylland, i en ensom Egn nær Hedegrænsen, hvor Livet er en taalmodig Kamp mod Naturens Karrighed og Vejr- ligets Barskhed. I de lange, mørke Vinteraftener, naar de vilde Vestenstorme væltede sig ind fra Heden, havde de siddet bænkedede omkring Lampen i deres lille Stue og læst højt for hinanden af Vennesamfundets Blade og Bøger; og i de lyse Sommerdage var de aget milevidt ad tunge Sandveje til Folkemøder og kirkelige For- samlinger . . . lykkelige ved at kunne møtte den Oplysningstrang, som Højskolen i deres Ungdom havde fremelsket hos dem. Men i den senere Tid havde en Uro sneget sig ind i deres Hjerter. Først var det Vilh. Pram, der havde opskræmt dem med sit liden- skabelige og overtalende Sprog. Den Aften, da de havde læst hans første store Tale, hvori han ivrede mod Opfattelsen af Biblen som Guds aabenbarede Ord, havde de længe ikke kunnet falde i Søvn for urolige og forknyttede Tanker. Men endnu stærkere havde senere Pastor Magensen rystet Grundvolden for deres Gudstro ved sit Skrift om Helvede og Helved- straffene. Tre Aftener i Træk havde de læst Skriftet igennem, før de vilde tro paa, at de havde forstaaet det rigtigt. De havde sagt til hinanden, at naar der ingen Djævel var længer og ingen evig Straf og alt- saa helleringen evig Løn; naar endog Præsterne ikke mere turde udtale sig om Livet efter Døden; naar Troen ikke var en Forvisning om det, vi ikke kunde se — hvad var da Kristendom? Hvad var da Tro? . . . Alt vaklede tilsidst for dem. Og det nyttede ikke, at de lukkede de farlige Bøger og en Tid holdt sig borte fra Møderne. Tankerne lod dem ikke Ro i deres Ensomhed, Tvivlene blev ved at forfølge dem og for- drede Afgørelse! . . . Nu havde de ikke længer kunnet bære Uvishedens Byrde. Trods trange Kaar brød de